

Marian Stefan KOZIELEWSKI urodził się 6 września 1897 r. w Łodzi w rodzinie Stefana Kozielskiego i Walentyny z d. Burawskiej. Był najstarszym z ośmiorga rodzeństwa. W jego rodzinnym domu kultywowano tradycje niepodległościowe i wychowywanie w duchu patriotyzmu.

Nie mając siedemnastu lat, Marian Kozielski wbrew woli rodziców opuścił rodzinny dom, aby we wrześniu 1914 r. wstąpić do formujących się Legionów Polskich. Rozpoczął służbę w I Pułku Piechoty Legionów. Brał udział w ciężkich walkach, m.in. pod Łowczówkiem, nad Nidą, pod Konarami i Jastkowem. Został ranny w sierpniu 1915 r. i trafił do niemieckiego szpitala. Po zakończeniu leczenia, z uwagi na brak dokumentów, Niemcy nie pozwolili mu na powrót do jednostki. W marcu 1916 r. podjął pracę w kopalni węgla w Saksonii, a w grudniu ponownie wstąpił do Legionów.

Po „kryzysie przysięgowym” w lipcu 1917 r. Marian Kozielski, podobnie jak kilka tysięcy żołnierzy, był internowany w obozie w Szczypiornie, a następnie w Łomży. Zwolniony z aresztu w marcu 1918 r. wrócił do Łodzi i rozpoczął służbę w Polskiej Organizacji Wojskowej. Brał udział w akcjach zbrojnych przeciwko Niemcom. Kierował m.in. akcją wysadzenia linii kolejowej na trasie Płyćwia–Rogów–Koluszki. W listopadzie 1918 r. uczestniczył w akcji rozbrajania żołnierzy niemieckich w Łodzi i Rogowie oraz opanowaniu dworca kolejowego Łódź Fabryczna. 15 listopada 1918 r. wstąpił do Wojska Polskiego i do 25 lutego 1919 r. służył w 28. Pułku Piechoty Strzelców Kaniowskich (zwanym także Pułkiem „Dzieci Łódzkich”).

28 lipca 1919 r. Marian Kozielski wstąpił do Policji Państwowej. Najpierw służył w Komendzie Powiatowej Policji w Kozienicach, a od sierpnia 1920 r. we Włoszczowie. W czasie wojny z bolszewikami został urlopowany z PP i 9 sierpnia 1920 r. rozpoczął służbę w 213. Ochotniczym Policyjnym Pułku Piechoty, a po jej zakończeniu ponownie trafił do Policji Państwowej w Okręgu Kieleckim. Od stycznia do kwietnia 1923 r. dowodził kompanią Policji Państwowej podczas operacji obsadzania granicy Rzeczypospolitej na Wileńszczyźnie. Za udział w tych działaniach został wyróżniony Krzyżem Walecznych. 1 października 1923 r. objął stanowisko naczelnika Urzędu Śledczego w Komendzie Wojewódzkiej Policji Państwowej w Nowogrodku. We wrześniu 1926 r. został przeniesiony do służby śledczej w Komendzie Policji Państwowej m. st. Warszawy, a 12 lipca 1927 r. objął stanowisko komendanta powiatowego Policji Państwowej w Będzinie.

We wrześniu 1931 r. Marian Kozielski został awansowany do stopnia podinspektora, a w październiku tego samego roku został komendantem wojewódzkim Policji Państwowej we Lwowie. W czerwcu 1934 roku, na osobiste polecenie marszałka Józefa Piłsudskiego, podinspektor Kozielski został oddelegowany do Komendy Policji Państwowej m.st. Warszawy. Uczestniczył w pracach grupy śledczej zajmującej się wyjaśnieniem sprawy zamachu na Bronisława Pierackiego – ministra spraw wewnętrznych. 8 października 1934 r. podinspektor Marian Kozielski, m.in. w uznaniu zasług za udział w śledztwie, został powołany na stanowisko komendanta Policji Państwowej m.st. Warszawy.

Po wybuchu wojny warszawski garnizon Policji Państwowej nie został ewakuowany na wschodnie rubieże Rzeczypospolitej, ale aktywnie uczestniczył w obronie stolicy i podporządkował się Dowództwu Obrony Warszawy. Prezydent Warszawy Stefan Starzyński za udział w obronie stolicy odznaczył Mariana Kozielowskiego Krzyżem Walecznych. W październiku 1939 r., pod naciskiem prezydenta Starzyńskiego, Marian Kozielowski zgodził się na pozostanie w strukturach tworzonej przez Niemców Policji Polskiej, tzw. granatowej policji. Został pierwszym komendantem Policji Polskiej Generalnego Gubernatorstwa na miasto Warszawę. Jednocześnie rozpoczął tworzenie struktur konspiracyjnych, które zostały podporządkowane Polskiemu Państwu Podziemnemu.

Marian Kozielowski na początku okupacji niemieckiej wprowadził do konspiracji młodszego brata, Jana Kozielowskiego. W 1939 r. wspólnie z bratem przygotowali pierwszy raport o sytuacji w okupowanej Polsce, który został przekazany premierowi Rządu RP na uchodźstwie Władysławowi Sikorskiemu. W styczniu 1940 r. Jan Kozielowski (używający konspiracyjnego nazwiska Jan Karski) wyruszył ze swoją pierwszą misją jako emisariusz Polskiego Państwa Podziemnego. Za pośrednictwem brata Marian Kozielowski ponowił deklarację lojalności wobec władz Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie. Przekazał także wykaz policjantów, którzy mogli być wykorzystani w pracy konspiracyjnej.

7 maja 1940 r. Marian Kozielowski został aresztowany i osadzony na Pawiaku, skąd w sierpniu został wywieziony do KL Auschwitz (nr obozowy 6535). Po prawie rocznym pobycie w obozie został zwolniony w maju 1941 r., dzięki zabiegom struktur konspiracyjnych i żony Jadwigi. Po powrocie do Warszawy ukrywał się przed Gestapo. Został organizatorem i pierwszym komendantem głównym Państwowego Korpusu Bezpieczeństwa i Straży Samorządowych, formacji policyjnych podległych Delegaturze Rządu na Kraj. W konspiracji używał pseudonimów „Bratkowski”, „Leon” i „Pilecki”. Stworzył krajową, sprawnie funkcjonującą strukturę konspiracyjną, którą kierował do 23 listopada 1943 r..

Po wybuchu Powstania Warszawskiego Marian Kozielowski, ukrywając się w Warszawie i pozostając bez przydziału w konspiracji, zgłosił się na ochotnika, jako sanitariusz, do jednego z powstańczych zgrupowań. Podczas walk o budynek PAST-y został dwukrotnie trafiony przez niemieckiego snajpera, wynosząc spod ostrzału ранego, kilkunastoletniego powstańca. Leczył rany w szpitalu, a następnie w domu pod opieką żony. Po upadku powstania Kozielowscy opuścili Warszawę w grupie ludności cywilnej. Na początku października 1944 r. przedostali się do Szydłowca i ukrywali się u rodziny.

W maju 1945 r. Kozielowscy przyjechali do Łodzi. W obawie przed aresztowaniem przez NKWD, po akcji przygotowanej przez brata Jana Karskiego, Marian Kozielowski w styczniu 1946 r. został potajemnie wywieziony do Berlina, a tam przerzucony do amerykańskiej strefy okupacyjnej. Wstąpił do służby w Polskich Kompaniach Wartowniczych. Za sprawą Jana Karskiego, Marian wraz z żoną Jadwigą, która do niego dotarła po ucieczce z Polski, w 1949 r. trafili przez Francję do Kanady. Po krótkim pobycie w Montrealu Kozielowscy osiedlili się na farmie rolnej kupionej im przez Jana Karskiego w miejscowości New Glasgow. W maju 1956 r. Kozielowscy ponownie zamieszkali w Montrealu. W 1960 r. za namową Jana Karskiego, wówczas

profesora renomowanego Georgetown University, Marian i Jadwiga Kozielscy przenieśli się do Stanów Zjednoczonych i zamieszkali u brata w Waszyngtonie. W Stanach Zjednoczonych otrzymali azyl polityczny i pozwolenie na pobyt stały. Marian Kozielski nie przyjął jednak – ku powszechnemu zdumieniu władz amerykańskich – rządowego zasiłku przyznawanego uchodźcom politycznym i zasłużonym weteranom II wojny. Nie chcąc być całkowicie zależnym od brata, Marian Kozielski przyjął posadę pracownika ochrony w galerii sztuki Corcoran Gallery.

Marian Kozielski źle znosił pobyt na emigracji. Nie mógł pogodzić się z myślą, że jego ukochana ojczyzna została zdradzona w Jałcie przez aliantów i oddana pod wpływy Sowiec. Jednocześnie starał się pomagać swoim kolegom, byłym policjantom Policji Państwowej w Polsce. Z niewielkich zarobków przygotowywał i przysyłał im, za pomocą rodziny mieszkającej w Łodzi, paczki z pomocą.

8 lipca 1964 r., podczas nocnej służby w galerii, Marian Kozielski popełnił samobójstwo. Został pochowany na waszyngtońskim cmentarzu Mount Olive.

Podinspektor Marian Stefan Kozielski w czasie służby dla niepodległej był czterokrotnie ranny. Został uhonorowany następującymi odznaczeniami: Krzyżem Walecznych – trzykrotnie – w 1922 r., w 1923 r., w 1939 r., Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918–1921 – w 1929 r., Medalem Dziesięciolecia Odzyskanej Niepodległości – w 1929 r., Krzyżem Niepodległości – w 1931 r., Złotym Krzyżem Zasługi – w 1933 r., Krzyżem Zasługi za Dzielność – w 1933 r., Orderem Odrodzenia Polski V klasy – 1938 r., Orderem Leopolda II – (Belgia) i Orderem Olafa II – (Norwegia).

Podinspektor Marian Kozielski to wybitny oficer Policji Państwowej II Rzeczypospolitej. Żołnierz Legionów, uczestnik wojny polsko-bolszewickiej w 1920 r., w latach 1919–1926 organizator struktur i jednostek Policji Państwowej m.in. w Kozienicach, Włoszczowie, Opatowie i Będzinie, komendant powiatowy PP w Nowogrodku i Będzinie, komendant wojewódzki PP we Lwowie, w latach 1934–1939 komendant Policji Państwowej miasta stołecznego Warszawy. Jest doskonałym przykładem patriotyzmu, narodowej dumy, honoru i etosu policyjnej służby. Nadanie podinspektorowi Marianowi Kozielskiemu tytułu patrona Komendy Stołecznej Policji jest dla warszawskich policjantów ogromnym honorem i wyróżnieniem.

opracował: Roman Miśkiewicz

PODINSP. P.P. MARIAN STEFAN KOZIELEWSKI

1897 - 1964

**Komendant Policji Państwowej
miasta stołecznego Warszawy
w latach 1934-1939**

Organizator i pierwszy Komendant Główny
Państwowego Korpusu Bezpieczeństwa i Straży Samorządowych
- formacji policyjnych podległych Delegaturze Rządu na Kraj
Uczestnik Powstania Warszawskiego

**PATRON
KOMENDY STOŁECZNEJ POLICJI**

w 100. rocznicę powołania Policji Państwowej

Warszawa, 9 stycznia 2019 r.